

Antoni Nughes, de l'Escola d'Alguerès Pasqual Escanu

Pilota una vespa que li configura un perfil de capellà actiu i postconciliar tot i que no té parròquia. És una referència obligada: s'ocupa de l'Escola d'Alguerès Pasqual Escanu.

Antoni Nughes és un capellà sense parròquia, dedicat als joves. A més d'ocupar-se de l'escola d'Alguerès Pasqual Escanu, diu la missa en català de Sant Francesc, dirigeix la revista *L'Alguer*, promou edicions diverses... La capacitat de convicció de don Nughes és molt alta. L'Alguer és un món molt petit, un espai de maniobres reduïdíssim.

—Sem quatre o cinc capellans algueresos; però que s'interessin al problema de la llengua, només n'hi ha un altre: mossèn Peana, i jo. Ara pràcticament sóc jo sol a dir la missa en alguerès.

Tradicionalment l'església algueresa s'havia caracteritzat per un exquisit respecte a la llengua catalana. Aquesta tradició s'havia interromput fa moltes dècades.

—Jo la primera volta que só estat a Catalunya, só anat a Montserrat, l'any 70, i he vist que feien la missa en català.

—Evidentment.

—Per a mi no era evident. I això m'ha donat la idea de provar a fer-ho també a l'Alguer. I el bisbe m'ha dit que no: no era el cas. Ja hi havia una missa en català el dia de Pasqua, perquè arribaven catalans. El bisbe m'ha dit: "Mira, quan vinguen els catalans ja la faràs en català". "Els catalans..." no m'interessa. Jo he dit: "A mi m'interessin els algueresos. Els catalans, un dia que vénen, si ouen missa en italià, no passa res". Deu anys més envant, però, n'hem tingut la possibilitat. El bisbe ha dit: "Bé, fes". Hem començat a dir la missa cada diumenge a Sant Francesc. L'abat de Montserrat, que era Cassià Just, ha dit que m'enviaria els fulls amb els textos de la missa. Però no era el cas, perquè era un català massa distant del català de l'Alguer. El poble no l'entendria com a llengua de casa, com a cosa sua. Hem començat a adaptar el text a les variants alguereses, no fent massa cas de normes: feiem servir "ama" per "amb", que no era una forma legalitzada, però era la manera d'acostar la gent a aquella missa. O era la llengua de la gent o no tenia sentit. Ara n'havem fet ja

quatre edicions. Fem servir pràcticament el text oficial.

—*I quina ha estat la resposta dels fidels?*

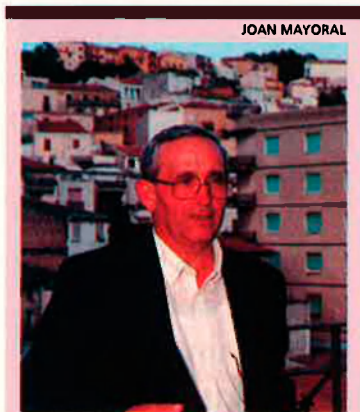
—Magnífica. L'església és sempre plena.

La conversa fàcilment es desvia cap a l'àmbit de les minories intel·lectuals de l'Alguer. En fa un breu resum: "Nosaltres tenim una llarga tradició de contactes amb Catalunya, que no sempre han estat positius. De vegades han portat a dinàmiques una mica disgregants: com recuperem l'alguerès?"

Hi ha gent que diu: 'L'alguerès no m'interessa'. Vol fer el salt al català. Jo no tinc aquesta idea. Crec que la llengua és un fet lligat a l'home; si no, tant s'hi val l'esperanto. Aquí podem aplicar aquella llei que jo veig a l'Evangeli: 'El dissabte és fet per a l'home i no l'home per al dissabte'. La unitat de la llengua és feta per a qui parla la llengua, però qui parla la llengua no ha de fer sacrificis en nom d'aquesta unitat. També hi ha el problema: 'Sí, però nosaltres els literats tenim de fer d'una manera, i la gent, pobres desgraciats, que facin lo que vulguin. No, jo he de portar la gent a utilitzar la llengua a nivell escrit i literari. Com que jo crec que l'alguerès té de passar de casa a l'escola i a l'església i a la premsa, tinc de fer de manera que la gent de l'Alguer, i salvant les lleis de gramàtica, d'ortografia, s'hi identifique al més possible. Ara, problema gros, que aquí sí que som diferents nosaltres de vosaltres els valencians. L'Institut d'Estudis Catalans diu: 'oi que bé que sí que poden dir *la seua* els catalans de València'. Perquè sou dos milions. Nosaltres aquí sem 20.000. No podem dir 'lo sou'. S'ha de dir 'el seu'! Si crec que és una solució catalana, la utilitzaré. No és una problema de números, sinó de llengua".

—*Es optimista, respecte al futur de l'alguerès?*

—Jo sóc capellà i, si un capellà no té esperança, qui en tindrà? A part això, si jo tingués el dubte que no hi ha ninguna possibilitat, ho deixé tot i faig de capellà. V. G.



JOAN MAYORAL

"La unitat de la llengua és feta per a qui la parla, però qui la parla no ha de fer sacrificis en el seu nom."